

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Assertiones Philosophicæ Fusius Deductæ Philosophiæ
Peripateticæ communioris Epitomen exhibentes**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1681

li [i.e. vii]. Ad ejus actum requiritur cognitio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71607)

adæquatum est bonum (de quo multa vide
 in causa finali) Ad omnem ejus actum essen-
 tialiter prærequiritur cognitio intellectus;
 foret enim volitio tali intellectione destituta
 voluntaria, utpote ipsum voluntatis exerci-
 tium, & non foret, cum voluntarium sit id,
 cujus principium est in agente sciente singu-
 la, in quibus est actus, id est, est à princi-
 pio intrinseco actu cognoscere, & nō tantum
 exigente cognitionē; Hinc hæc duo: *amo Petrum*
 & *non cognosco Petrum*: sunt virtua-
 liter contradictoria. Hujus cognitionis
 defectum quia supplere nequit Deus, du-
 bium magnum est, num terminum voli-
 tionis à se solo productum possit injicere vo-
 luntati, sicut terminum intellectione intel-
 lectui (qui in eo casu adhuc esset imago ob-
 jecti, quia Angelus, vel etiam homo per
 aliam cognitionem illum intuens, in eo cog-
 nosceret objectum, etsi per illum directè ni-
 hil cognosceret intellectus, cui injicitur)
 cum sit hic terminus essentialiter pondus
 quoddam & inclinatio voluntatis in obje-
 ctum, qualiter ea inclinari nequit in aliquid,
 quod non cognoscit.

VII. Debet hæc cognitio primò esse in-
 9. 7 intellecti

tellectiva; cognitio enim sensitiva nō est pro-
 portionata appetitui spiritali, sicut nec ad
 volitionem supernaturalem sufficit cognitio
 naturalis. Dicitur itaque appetitus sensitivus
 post se trahere volūtatē, quia aliquando ob
 claritatem phantasmatis vivacissimè bonum
 sensibile proponētis appetitus sensitivus tan-
 to impetu fertur in bonum illud, ut intellectū
 non sinat rationes oppositas perscrutari, per-
 scrutatas voluntati proponere: vel etiam mo-
 vere voluntatem, quatenus appetitus hic oc-
 casio est, ut intellectus propter sympathiam
 proponat voluntati objectum, in quod appe-
 titus hic fertur, & eo vehementiūs: quo vehe-
 mentiūs ipse in illud fertur. Secundò sicut
 ad simplicem complacentiam sufficit sim-
 plex apprehensio bonitatis, sic ad volitionem
 efficacem requiritur iudicium, seu saltem ap-
 prehensio iudicio tali æquivalens de possibi-
 litate obtinendi objectum. Tertiò ad voli-
 tionem liberam requiritur cognitio objecti-
 vè indifferens, id est, repræsentans rationes
 boni & mali. Non requiritur tamen ad om-
 nem actum voluntatis iudicium intellectus
 practicum, quo repræsentetur voluntati,
 quasi cum aliquo imperio: hoc hic & nunc
 est.

est faciendum; quodq; sit ultimò ita determinans voluntatem ad actum, ut ea in sensu composito hujus judicii non possit velle contrarium; repugnat enim id libertati, utpote quod prævenit libertatem; (si enim ponitur liberè seu consequenter ad actum liberum voluntatis, vel oritur, postquam voluntas se movit ab objecto moveri, jam datur motio voluntatis, quæ nihil est præter positivum actum voluntatis, vel etiam actus liber voluntatis ante tale judicium, adeoq; illud non prærequiritur ad omnem actum voluntatis) & habitum non potest non determinare ad actum. Per quæ tamen non negamus, ad hoc, ut voluntas quid velit efficaciter requiri judicium de convenientia & bonitate objecti. Unde dum quis interrogatur, cur hoc vel illud fecerit, bene quidem dicit; quia judicavi illud esse mihi bonum vel jucundum, vel honestum, (quale judicium non est ultimò determinativum) vel etiam, quia judicavi sic esse faciendum in ordine ad talem finem: & non absolute semper: quia judicavi sic esse faciendum, aliàs mentiens foret hæreticus, utpote habens hoc judicium: hinc & nunc est mentiendum; cum tamen de fide sit, nunquam esse mentiendum.

VIII. Non influit cognitio in volitionem, sed habet se per modum meræ conditionis, & sicut in physicis se habet approximatio, approximans objectum voluntati; quamvis in eo ab approximatione physica differat, quòd ea suppleri possit à Deo, causaquè agere in distans. Proposito enim per cognitionem objecto, & præeunte hoc lumine, voluntas habet sufficientem vim, ut absq; physica coëfficientia cognitionis eliciat volitionem, qualè vim intellectus nō habet, ut posito phantasmate, absquè specie impressa ponat intellectionem, vel etiam, ut absq; ejusdem phantasmatismis coëfficientia ponat hanc speciem impressam.

IX. Ad denominandam voluntatem simpliciter liberam, seu ad rationem liberi arbitrii sufficit, eam esse liberam libertate contradictionis (etsi de facto in nobis quoq; libera sit libertate contrarietatis) non tamen sufficit, esse liberam libertate spontaneitatis, seu liberam libertate à coactione; foret enim aliàs omnis volitio libera eo ipso, quòd esset volitio, cùm omnis volitio sit ipsa actualis inclinatio seu appetitus elicitus, adeoq; nō contra appetitum elicitum renitētem, adeoq; libera à necessitate coactionis. Quinimò, si nomine
liberū